



Suốt đời mài miết tìm vẻ đẹp của ngôn ngữ

■ VĂN TRƯỜNG



Có lẽ tôi cũng như nhiều bạn đồng khóa tại Khoa Ngôn ngữ và Văn hóa Pháp, Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQGHN, thật may mắn bởi đã được học thầy, được thầy truyền cho tình yêu đối với ngành nghiên cứu và giảng dạy ngôn ngữ ngay từ khi còn là những cô, cậu sinh viên năm đầu tiên. Chẳng thế mà sau ngày tốt nghiệp, mỗi khi có dịp gặp nhau, chúng tôi vẫn thường nhắc lại những câu chuyện về PGS. TS.NGUT Trần Thế Hùng, một người thầy mẫu mực, hết lòng vì sinh viên.

CÙNG ĐỒNG NGHIỆP KHẮNG ĐỊNH BẢNG Ý CHÍ

Thầy Trần Thế Hùng là sinh viên khoá 3 (1966 -1971) của Phân khoa Pháp văn, Trường ĐH Sư phạm Ngoại ngữ (nay là

Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN). Thầy từng kể rằng, đó là khóa sinh viên "đặc biệt" bởi có nhiều tấm gương sáng tiếng tăm học tập, khổ luyện thành tài, để sau khi tốt nghiệp, được giữ lại làm cán bộ tại

trường như các thầy: Nguyễn Khắc Thiệu, Nguyễn Hữu Thọ, Nguyễn Văn Mạnh, Nguyễn Trọng Tân, cô Nguyễn Thị Liên và cô Bạch Thị Diệp.

Trong số các thầy cô được giữ lại khoa, nổi trội hơn cả là nhóm 4 thầy Thiệu - Thọ - Mạnh - Hùng. Chuyện kể về thầy Trần Thế Hùng là từ một học sinh phổ thông cấp III Quảng Oai chưa hề biết "một từ tiếng Pháp bẻ đôi" đã chăm chỉ, siêng năng sớm tối "cày", "xoi" tài liệu để trở thành giảng viên dạy lí thuyết tiếng đứng đầu Khoa Pháp. Thầy Nguyễn Khắc Thiệu vốn bị nói ngọng nhiều âm khác nhau nhưng ngọng nhất là âm "l" thành "n", "n" thành "l", rất vất vả trong việc học ngoại ngữ nói chung và tiếng Pháp nói riêng. Ấy vậy mà thầy đã khổ luyện để hết nói ngọng, rồi trở thành một thầy giáo dạy ngữ âm nổi tiếng. Thầy Nguyễn Hữu Thọ, thầy Nguyễn Văn Mạnh cũng chuyên tâm nghiên cứu, phấn đấu thành các thầy đầu ngành giáo học Pháp ngữ. Vậy là, có thể xem như sứ mệnh của Khoa Pháp là đào tạo nên những giáo viên dạy tiếng Pháp mà 4 thầy đảm nhiệm các môn chính thống: ngữ âm (phonétique), ngữ pháp (grammaire), từ vựng (lexicologie), ba bộ phận cấu thành của ngôn ngữ học (La linguistique) và giáo học pháp (Méthodologie). Nhiều đồng nghiệp những năm tháng ấy còn ví các thầy như 4 trụ cột, nâng đỡ một công trình kiến trúc "Sư phạm ngoại ngữ" thật không quá lời.

Uy tín trong lĩnh vực giảng dạy ngôn ngữ tiếng Pháp của "tứ trụ" Thiệu - Thọ - Mạnh - Hùng khi ấy không chỉ được biết đến trong phạm vi Khoa Pháp mà ngay cả giới nghiên cứu ngôn ngữ chuyên nghiệp

ở Viện Ngôn ngữ học như GS. Hoàng Tuệ, GS. Nguyễn Tài Cẩn, GS. Đoàn Thiện Thuật, GS. Đỗ Hữu Châu, GS. Cao Xuân Hạo... cũng "triu mến" đặt cho các thầy biệt hiệu là "bốn Tây con" bởi kết quả học tập xuất sắc và khả năng nghiên cứu ngôn ngữ rất chuyên nghiệp. "Bốn người chúng tôi khi được ở lại trường là phải tính

Trường Đại học Tổng hợp Grenoble III, thời gian ôn thi chỉ còn đúng 15 ngày, trong khi các nhóm sinh viên trường khác họ đã sang học tập từ rất lâu và đã học được rất nhiều. Trước tình thế đó các giáo sư Pháp đã khuyên cả nhóm 4 người ngừng kỳ thi này để đợi năm sau nhưng tất cả đều quyết tâm học. Phương pháp học là xin tài liệu



ngay chuyên đi học ngôn ngữ. Chúng tôi có bảy năm, từ năm 1971 đến 1978 cấp sách theo học các thầy Thuật, thầy Cẩn, thầy Tuệ. Học là học đón đầu để vững chuyên môn và nghiên cứu, lấy ngoại ngữ làm công cụ nghiên cứu. Ngôn ngữ Việt và ngôn ngữ Pháp, hai ngôn ngữ hỗ trợ nhau. Cuối cùng, chúng tôi thi nghiên cứu sinh đỗ với điểm rất cao" - thầy Trần Thế Hùng có lần kể lại.

Năm 1980, bộ tứ tiếp tục lại gây tiếng vang về sức học đáng khâm phục và phương pháp học nhóm hiệu quả ở Trường Đại học Tổng hợp Grenoble III (Cộng hoà Pháp). Năm đó, cả 4 thầy nhận được học bổng đi Pháp học cao học. Khi sang đến

để học trên thư viện, học tối, ngày và chia nhau học theo phần, mỗi người đọc một cuốn sách, rồi thuyết trình trước cả nhóm phần mình đã học để cùng hiểu. Kết quả cuối cùng chỉ trong 15 ngày ngắn ngủi, các thầy đều đạt từ 12/20 điểm trở lên. Số điểm này là cao so với cả sinh viên bản địa và đã làm các giáo sư người Pháp và các bạn bè quốc tế ngạc nhiên, nể phục. Từ đó về sau, tên tuổi và hình ảnh của 4 thầy được xem như là một hiện tượng đặc biệt của Khoa Pháp...

CẢ ĐỜI ĐAM MÊ VỀ ĐẸP NGÔN NGỮ

Giờ đây, nhiệm vụ của Khoa Ngôn ngữ và Văn hoá Pháp, Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN không dừng lại ở việc đào tạo

giáo viên dạy tiếng Pháp như trước mà đã phát triển, mở rộng đào tạo nhiều ngành nghề, nhiều lĩnh vực khác nhau, nên sự lựa chọn hướng công việc của bộ tứ Thiệu - Thọ - Mạnh - Hùng cũng thay đổi, chỉ còn thầy Trần Thế Hùng là vẫn gắn bó với Khoa. Tuổi tác nay cũng đã cao nhưng, PGS.NGUT Trần Thế Hùng vẫn thể hiện một tinh thần làm việc độc lập rất cao bởi thầy từng bảo rằng "niềm đam mê lớn nhất của cuộc đời tôi là đi tìm vẻ đẹp của ngôn ngữ". Thầy không ngừng nâng cao chuyên môn, biên soạn sách giáo khoa, tài liệu chuyên ngành. Năm nào, thầy cũng bận rộn làm đề thi, tổ chức các kỳ thi đại học, cao học và viết bài nghiên cứu khoa học. Thầy được Nhà nước phong tặng danh hiệu Nhà giáo ưu tú Năm 1996. Nhưng rồi, phải đến năm 1999, thầy mới đăng kí đi làm tiến sĩ ở Lyon (Cộng hoà Pháp). Tháng 11/2002, thầy bảo vệ thành công Luận án tiến sĩ với đề tài "Phản bác trong giao tiếp" (Réfutation dans le discours). Bốn năm sau (2006), thầy được phong hàm Phó Giáo sư. Nhiều học trò và đồng nghiệp khi đó từng đùa vui rằng: "Thầy Hùng chỉ chăm lo và định hướng tương lai cho sinh viên mà quên làm luận án tiến sĩ của mình". Nghe vậy, thầy chỉ cười.

Không chỉ giỏi chuyên môn, thầy Hùng còn là một trong những nhà quản lí kinh nghiệm với thâm niên hơn chục năm là lãnh đạo Khoa Pháp. Học trò lớp lớp ra trường, nhiều người còn kể về thầy với niềm xúc động sâu sắc. Mọi người đều bảo, có lẽ xuất phát từ cuộc sống của sinh viên nội trú kham khổ mà thầy đã từng trải qua nên thầy rất thông cảm và rất yêu quý sinh viên. Cựu sinh viên Hà Tuyết Lan, khoá 7 (1973 - 1978) từng kể rằng: "...Sau khi ra trường và được trở lại khoa học tiếp cao học, thầy tôi là giáo viên tình nguyện, thầy Trần Thế Hùng dạy miễn phí cho tôi ôn thi và học cao học, rồi thi đi Pháp. Tôi được như bây giờ là nhờ vào sự chỉ bảo ân cần và giúp đỡ nhiệt tình của thầy..."